

Ett hållbart Linköping för alla generationer

Centerpartiets budget för Linköpings kommun
för 2025 med plan 2026–2030

Centerpartiet

LINKÖPING

Ett hållbart Linköping för alla generationer

Linköpings kommun ska vara en plats som ger möjlighet att utvecklas som människa. Linköping ska också vara en plats där det går att leva hållbart, utan att det blir krångligt och jobbigt. Centerpartiets budgetförslag för Linköping visar vägen till en kommun med innovationskraft i ett sammanhang där omsorg om alla människor och miljön är grundbultar.

2012 beslutade kommunfullmäktige i Linköping i bred enighet att utsläppen av koldioxid i kommunen skulle minska. Enligt det beslut som då togs skulle Linköping vara koldioxidneutralt år 2025. Under förra året tog vi i Centerpartiet i Linköping initiativ till en utredning kring vad som krävs för att höja ambitionsnivån i kommunens klimatarbete. Kommunledningens slutsatser kring detta redovisades för kommunstyrelsen i början av maj i år. Det är ingen munter läsning för den som är engagerad i klimatfrågor; utsläppen av nettoutsläppen av koldioxid minskar visserligen, men det går väldigt långsamt. En stor utsläppskälla är transporter.

I vår budget för 2025 finns förslag som kommer göra det lättare att slippa ta bilen till arbetet för alla som bor och arbetar inom staden Linköping. I vår budget finns också förslag som gör det enklare att slippa använda bil inne i Linköpings stadskärna, (samtidigt som det ska vara enkelt att ta sig till utkanten av stadskärnan för alla som bor utanför staden). Inom miljö- och klimatområdet finns också förslag i vår budget för att göra det enklare att bo närmare naturen ute på landsbygden i Linköping.

I början av detta år beslutade det politiska styret att lägga ner Lotsen och Reaktiva per den 30 juni i år. Det handlar om verksamheter inom ramen för socialnämnden med fokus på personer med psykisk skörhet respektive rehabilitering av personer med förvärvade hjärnskador. Efter att förgäves försökt rädda dessa verksamheter har vi i Centerpartiet kommit fram till att vi måste försöka med något nytt för dessa målgrupper. Vi vill ha verksamheter som drivs av idéburna organisationer. Föreningslivets och det övriga civilsamhällets betydelse för att bidra till en kommun där alla människor har samma värde är en central fråga för oss. Trots att vi alltså hade önskat att Lotsen och Reaktiva fått vara kvar som de välskötta och uppskattade verksamheter de är, har vi alltså en stark tro på att verksamheterna i drift av idéburna organisationer kommer att utveckla arbetet med dessa målgrupper.

Att Linköping som kommun ska vara en plats där människor upplever att man kan utvecklas och bidra till ett gott sammanhang innebär också att möjligheter måste finnas att påverka sin närmiljö. För oss i Centerpartiet är den lokala demokratin en hjärtefråga. Vi har under lång tid kämpat för att de så kallade geografiska utskotten, där politiskt förtroendevalda möter människor i deras närmiljö i olika delar av Linköping, ska få vara kvar och ska få utvecklas. I vår budget finns förslag som ger de geografiska utskotten möjlighet att träffas mer än dubbelt så ofta som idag. Därmed ges i vårt förslag förutsättningar för fler möten med Linköpings invånare i de lokala sammanhangen.

Slutligen innehåller Centerpartiets budget för 2025 och följande år ett förslag med syfte att öka innovationskraften i Linköpings kommun. I Linköping föds hela tiden nya företag. Dessutom utvecklas hela tiden företag i Linköping. Tillsammans skapar de stora värden till stor glädje och nytta för Linköpings invånare.

Ett stort hinder för utvecklingen inom många av dessa företag är att få lån i bank för att investera och växa. Alla bankkoncerner, med undantag för en bank, som är närvarande i Linköping är tvungna att skicka alla kreditansökningar som är större än några miljoner till huvudkontor i Stockholm för godkännande. Detta bromsar innovationskraften och utvecklingen av det lokala näringslivet i Linköping. Därför föreslår vi i vår budget för 2025 och följande år att ett uppdrag ges till kommunen att i samverkan med fler aktörer utreda förutsättningarna för en lokal eller regional investeringsbank.

Tillsammans och med stor frihet för människor vill vi med vår budget bidra till:

Ett Linköping där alla människors lika värde är på riktigt

Ett Linköping där alla utan krångel kan leva klimatsmart

Ett Linköping där alla kan påverka sin närmiljö

Ett Linköping där näringslivets innovationskraft utvecklas

Detta kan vi sammanfatta med att vår budget bidrar till ett hållbart Linköping för alla generationer!

A handwritten signature in blue ink, which appears to read 'Lars Vikinge', is located below the text.

Lars Vikinge

Gruppledare och kommunalråd (C)

Innehållsförteckning

Ge kraft till varje människa i Linköping	6
En miljö- och klimatpolitik för framtiden.....	6
En säkrare och bättre energiproduktion i Linköping.....	7
En levande landsbygd.....	8
Samverkan för trygghet och meningsfull fritid.....	9
En omsorg med valfrihet och trygg personal	10
Decentraliserad demokrati med inflytande för fler	11
Näringsliv och ekonomi.....	11
Strategiska uppdrag	13
Centerpartiets budget för 2025 med plan för 2026-2030	14

Ge kraft till varje människa i Linköping

Linköping och världen runt omkring oss är inne i en tid av svåra påfrestningar. Här och nu pressas hushåll och företag av höga kostnader och samhället upplevs som oroligt. Det finns orosmoln på himlen men det finns också hopp om en bättre framtid. I dessa tider är det viktigt Linköping styrs så ansvarsfullt så att vi kan ta tillvara på människors hopp.

Vår kommun står inför stora uppgifter. Segregationen måste brytas för att öka tryggheten och för att öka alla kommuninvånarens möjligheter att forma goda liv. Detta kommer kräva mer fokuserat arbete med att identifiera och hjälpa barn i utsatta miljöer, där både tidiga insatser och samverkan med civilsamhället har avgörande betydelse. Nära kopplat till detta är kulturens betydelse, både för trygghet och goda liv.

I Sveriges absoluta närområde pågår ett krig som innebär påtagliga risker för påverkansoperationer också i vår kommun. Sådana självklarheter i vardagen som elektricitet, vatten och fungerande avlopp hör till de saker som främmande makt kan försöka störa. Att kommunen bygger så robusta strukturer som möjligt för infrastruktur är centralt.

Den globala klimatkrisen kräver också att Linköping gör stora ansträngningar för att bidra till mer hållbara sätt att leverera den kommunala servicen till invånarna. Utbyggnad av ännu mer hållbar infrastruktur hör därför också till de satsningar vi prioriterar.

Genom våra prioriteringar i budget för 2025 möjliggör vi för bättre möjligheter att kunna leva med en fungerande vardag på landsbygden. Att kommunen kan möjliggöra goda liv på landsbygden sammanfattar också flera av de andra frågor vi prioriterar; här vävs trygghet, robusthet och hållbarhet ihop i en vardag vi står upp för med vårt budgetalternativ.

Med Centerpartiets budget skapar vi ett hållbart Linköping för alla som bor i Linköping idag men också för framtida generationer. Ett Linköping där vi ger kraft till varje människa att uppfylla sina egna drömmar.

En miljö- och klimatpolitik för framtiden

Det är viktigt att Linköping fortsatt har höga klimatambitioner. Linköpings kommun ska vara en av de ledande kommunerna i klimatomställningen. Linköping ska gå före och visa vad som är möjligt på klimatområdet. Vi vill att kommunen har högre satta klimatmål än vad som finns på nationell nivå och ha nollutsläpp senast 2030. Därför är det viktigt att kommunen nu följer upp det budgetuppdrag som vi lade förra året och som bifölls av kommunfullmäktige. Den visar att vi har långt kvar och måste göra mycket mer för att nå våra mål. Vi måste vara beredda att göra förändringar i våra liv, inte minst i hur vi reser och konsumerar. Därför är det så viktigt att vi gör det mer attraktivt att resa kollektivt eller med cykel.

Ett hållbart Linköping kräver att transporter av människor och varor fungerar smidigt, och på ett klimatsmart sätt. Bilen kommer att vara en del i detta transportsystem, och det måste vara möjligt att ta sig till staden med bil. För att hitta lösningar som ger minskad genomfartstrafik i innerstaden vill vi arbeta för en spridning av stadens trafik, samt se över möjligheter till att öka kapacitet och genomflöde med alternativa vägval som inte går genom city för att minska genomfartstrafiken.

Trafikplaneringen i kommunen ska göras med hållbarhet som ett av målen. Vi vill kontinuerligt identifiera och vidta åtgärder som minskar utsläpp från fordon i trafiken.

Därför lägger vi flera uppdrag rörande trafiken i Linköping. Ett uppdrag handlar om att det idag kan ta alldeles för lång tid att åka kollektivt eller ta cykeln jämfört med bilen. Ett exempel är mellan Hjulsbro och Mjärdevi där det idag tar 15 minuter med bil men runt 1 timme med buss. Det är inte hållbart om vi vill få fler att välja kollektivtrafik istället för bil. Uppdraget som vi lägger handlar om att det inom tätorten Linköping maximalt får ta 2 gånger längre tid att åka buss jämfört med bil och 1,5 gånger längre tid att cykla jämfört

med bil. Detta ska leda till genare busstrafik som inte måste åka förbi resecentrum och det ska leda till fler cykelleder. Vi hoppas också att det ska leda till att det blir lättare att slippa ta bilen genom och inom tätorten.

Gång och cykel är oerhört viktigt för att få en hållbar och attraktiv kommun. Därför vill vi se fler satsningar som underlättar dessa transportsätt. Vi vill utveckla fler cykellänkar för att se till att fler får tillgång till snabba och säkra cykelvägar till och från jobb och fritidsaktiviteter. Vi vill även förbättra cykelvägarna på landsbygden och se till att cykeln kan bli ett snabbt och säkert alternativ för den som bor utanför centralorten, därför lägger vi ett uppdrag om detta.

Vi vill även se en cykelplan för Linköpings kommun. Att man tar ett samlat grepp om cykelfrågorna och ser till att det blir enkelt att vara cyklist i Linköpings kommun. Det handlar om hur man bättre märker upp banor för cyklister och skiljer dessa från övrig trafik och fotgängare. Det handlar också om hur man planerar för cykelparkeringar och hur man underlättar för laddning av elcyklar, hur man väderskyddar cykelstråk m.m. Vi lägger därför ett uppdrag om detta.

Ett annat uppdrag handlar om att utreda möjligheterna för att införa miljözoner i Linköpings kommun. Det finns redan idag i flera kommuner runt om i Sverige. Det syftar till att få renare luft inom vissa områden och det syftar även till att få fler att välja fordon som är bättre för klimatet. Miljözoner kan också få den tunga trafiken, som står för mycket av utsläppen, att ställa om till miljövänligare fordon. En fördelar med miljözoner är också att det inte utestänger de som är i behov av dubbdäck, ofta de som bor utanför städerna.

En annan åtgärd som har stor betydelse för att kunna uppnå våra miljömål och motverka luftföroreningar, är förekomst av gröna stråk och framförallt gröna växter i trafiktäta delar. Gröna växter i omgivningen har också positiva effekter på hälsan. För att få till fler satsningar på grönstrukturen i staden, men även ha en sammanhållen strategi kring alla våra grönstrukturer, vill vi att samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att ta fram ett grön- och blåstrukturprogram för kommunen.

Att säkra tillgången till rent vatten är av yttersta vikt för Centerpartiet. Linköpings kommun har ett bra arbete för att säkra rent vatten men det kan stärkas ytterligare. Vad som kan vara en god långsiktig insats ur ett hälso- och hållbarhetsperspektiv, är att minska tillförseln av ytterligare föroreningar till våra vattendrag. För närvarande går vårt dagvatten mestadels orenat ut till våra vattendrag, men genom att använda sig av LOD-tekniken (lokalt omhändertagande av dagvatten) med biologisk rening kan detta förhindras. Därför är det lämpligt, när vi bygger nya bostadsområden, att tillse att sådana system införs och med tiden bör det arbetet även omfatta våra äldre dagvattensystem. Ett uppdrag om detta vill vi ge till samhällsbyggnadsnämnden.

Vi tror också på att många föreningar och privatpersoner vill engagera sig mer i klimatarbetet. Därför vill vi införa något som vi kallar för "Klimatanslag". Det är en pott på 2 mnkr av vilka man kan söka medel för att genomföra projekt som bidrar till minskade utsläpp av växthusgaser i Linköpings kommun eller minskade utsläpp som uppstår av konsumtion eller som utgör en kolsänka som binder koldioxid eller stärker civilsamhällets engagemang i arbetet för klimatneutralitet eller bidrar till lärande, innovation eller nya samarbeten i stadens omställning till klimatneutralitet.

En säkrare och bättre energiproduktion i Linköping

För att nå miljö- och klimatmålen krävs att användningen av kol och olja minskar drastiskt. Vi måste därför öka produktionen och användningen av förnybar energi, samt använda energin så effektivt som möjligt. Kommunen ska vara en föregångare här genom att bli självförsörjande på förnybar energi. Centerpartiet vill arbeta för att vi ska vara 100 procent självförsörjande på förnybar energi i hela kommunen. Energin ska även användas på ett kostnadseffektivt sätt; både räknat i naturresurser och pengar. Vi ska inte vara beroende av en enda lösning, utan arbeta för att ha flera ben att stå på vad gäller energiförsörjningen. Den hållbara elproduktionen ska därför utvecklas mer och

produktion och användning av bioenergi ska öka. Det kan förutom klimatnytta, skapa jobbtillfällen och ökade resurser till landsbygden.

För att öka såväl hållbarhet som robusthet i kommunens infrastruktur vill vi att många små solcellsparkar byggs runt om i kommunen och att dessa kombineras med lagringskapacitet för den överskottsel som periodvis alstras i anläggningarna. Vi vill också att solceller byggs på kommunala fastigheters tak, över kommunala parkeringsplatser samt över cykelvägar och andra vägar där så är möjligt.

För kommunerna finns stora pengar att spara genom att satsa på energieffektivisering. I de flesta fastigheter går det att sänka energiförbrukningen kraftigt genom att optimera system och se över var och hur man t.ex. värmer eller kyler. Vi vill att kommunen gör en genomlysning av verksamheterna för att se hur man kan minska energiåtgången. Alla kommunens verksamheter behöver delta i detta arbete för att det ska få en god effekt både på den totala energiåtgången men även på kommunens ekonomi. Vi vill även se att kommunen på sikt byter till dimbar led-armatur på all utomhusbelysning för att på så sätt spara mer el och samtidigt bibehålla den upplevda tryggheten i kommunen.

En levande landsbygd

Centerpartiet värnar samhällsservice och kommunal närvaro i hela kommunen. Vi arbetar för alla de som bor, lever och verkar på vår landsbygd. Centerpartiet är garanten för att hela kommunen skall leva.

Tyvär är Linköpings kommun en av de kommuner i Sverige som bygger mest på åkermark. Åkermarken är en värdefull resurs för livsmedelsproduktion och biologisk mångfald. Samtidigt är kommunen i stort behov av att kunna erbjuda företag ny mark att etablera sig på. Att hitta verksamhetsmark på annat än åkermark är en del i att skapa en utvecklingsstrategi som gynnar både miljön och livsmedelsförsörjningen. Vår uppfattning är att det i Linköping kommun finns mark för etablering av företag som inte tar vår bästa åkermark i anspråk. Det behövs en långsiktig planering av hur åkermarken används i Linköpings kommun.

Vi tror också att en kommun som tror på utvecklingen av landsbygden och verkligen vill åstadkomma förändring behöver vara mer generös i sin bedömning av bygglov om man som markägare vill bygga hus utanför detaljplanelagt område. Vår landsbygd är stor och har goda möjligheter att växa. En mer tillåtande inställning till byggande på landsbygden skulle också ge bättre förutsättningar för service, förskola, skola och för vårt näringsliv att växa.

För Centerpartiet är det viktigt med en god utbildning för alla. Det betyder att vi behöver satsa på skolor på landsbygden. Alla barn i Linköpings kommun skall ha samma rätt till god utbildning, oavsett var man bor. Andra kommuner har förändrat sin ersättningsmodell på senare tid eftersom det är svårare att bl.a. rekrytera lärare till skolor utanför tätorten. Vi föreslår därför ett tillskott till landsbygdsskolor för att förbättra deras förutsättningar att bedriva en god utbildning för alla och även säkerställa tillgången förskola och fritidshem. För detta tillför vi 5 mnkr.

Hållbara företag inom jordbruk, skogsbruk och även andra näringar är syret i landsbygdsekonomin. Vi vill därför främja företagande på landsbygden och arbetar för ett attraktivt näringsliv i hela kommunen. Det ska vara enkelt att driva verksamhet utanför staden. En stark privat äganderätt är en grundläggande frihet och en förutsättning för såväl fastighetsutveckling som näringslivsutveckling.

De så kallade enskilda vägarna, det vill säga de föreningsägda vägarna på landsbygden, har en central roll för att livet där ska fungera för enskilda människor, familjer och företag. Staten ger bidrag till dessa föreningar. Kommunen ger också bidrag till de samfällighetsföreningar som äger de enskilda vägarna, men på en långt lägre nivå. Nivån har heller inte lyfts på många år. Därför vill vi att kommunens stöd till driften och underhållet av de enskilda vägar som också har statsbidrag och som är öppna för alla att

köra på ska ökas kraftigt, från dagens nivå om ca 1,5 mnkr per år till ca 2,5 mnkr per år. Detta för att se till att säkra och väl underhållna vägar finns överallt i kommunen.

Samverkan för trygghet och meningsfull fritid

Det är genom en trygg skola, en meningsfull och utvecklande fritid och möjlighet till arbete för alla som hindrar rekrytering till kriminalitet. Därför vill vi, genom att satsa på förebyggande åtgärder riktade mot de tidiga åldrarna, skapa ett tryggt samhälle. Genom att barn och unga får framtidsutsikter skapas ett tryggare samhälle där kriminalitet inte längre lockar.

Satsar vi resurser idag förhindrar vi både mänskligt lidande och sparar pengar imorgon. För Centerpartiet handlar det om att få till en systemförändring och ett förändrat förhållningssätt, där insatserna helst skall komma innan något händer. Det är dyrast för samhället och lidandet för individen är som störst om samhället kommer med insatser när det är för sent.

I Centerpartiet tror vi att nedläggningen av verksamheterna Lotsen och Re-Aktiva är just sådant som medför fler kostnader för samhället. Det är verksamheter som hjälper individer innan det är för sent. Tyvärr läggs nu dessa verksamheter ner. Vi tror därför att nya verksamheter måste till för målgrupperna som gått till dessa verksamheter. Vi vill att social- och omsorgsnämnden upphandlar ny verksamhet för målgruppen och att upphandlingen reserveras för idéburna organisationer. Vi tror att detta kommer att ge en bättre verksamhet till en lägre kostnad. Vi vill också gå vidare och använda denna upphandlingsform för fler verksamheter.

Arbetet med utsatta barn ska förbättras, bland annat genom ökat engagemang i de nätverk som finns kring barnen. Tidiga insatser till barn i behov av särskilt stöd är otroligt viktigt både i skolvärlden och för föräldrar. Det handlar bland annat om att förbättra återkopplingen till skolan efter att denna har anmält misstankar om sociala missförhållanden kring ett barn och att få samarbetet med barnen i centrum att börja tidigare för att fler ska få bättre möjligheter. Här tillsätter vi medel i social- och omsorgsnämnden för att kunna utveckla arbetet med nära socialtjänst, där socialtjänsten kommer ut i områdena och är mycket närmare de som har behov. Arbetet mot nära socialtjänst har påbörjats, delvis i linje med tankegången ovan. Vi satsar mer pengar på detta i vår budget både för att bygga ut och för att snabba på processen, totalt 10,5 mnkr.

Ytterligare en del i att satsa på tidiga insatser är att alla barn i lågstadieålder i Linköpings kommun ska erbjudas plats på fritidshem. Fritidshemmen bidrar med ett verkningsfullt brottsförebyggande arbete. Det är en del i att hindra att fler barn hamnar i klorna på gängen och slår in på en kriminell bana. Vi lägger därför ett uppdrag om att utreda förutsättningarna och kostnaderna för att kunna erbjuda alla barn i lågstadieålder plats på fritidshem.

Vi tror också att fler vuxna i skolan behövs. Det handlar om fler lärare, om att stärka elevhälsan och att se till att fler vuxna rör sig i skolmiljöerna. Bristen på behöriga lärare kommer tvinga oss att tänka annorlunda. Situationen är allvarlig och det är nödvändigt att förstärka skolan med andra professioner innan situationen blir ohanterlig. Exakt vilka professioner som ska anlitas är sannolikt inte det centrala, utan fokus bör ligga på att utveckla verktyg och systematik för att lösa de problem som finns på varje enskild skola, och som allvarligt bidrar till att kunskapsmålen inte nås. Rektor bör få ett stort ansvar och ges stor frihet, och den centrala förvaltningen bör vara stödjande samt bidra till kunskapsspridning. Vi lägger därför extra resurser för detta i båda skolnämnderna, totalt 25 mnkr.

I de tidiga insatserna är civilsamhällets medverkan helt central. Att få vara med i en förening och spela fotboll eller göra andra saker ger inte bara fysisk aktivitet. Det kan vara ett andningshål i en vardag som i övrigt är torftig och tuff för ett barn. Civilsamhällets aktörer spelar också en mycket viktig roll i arbetet med att skydda och hjälpa människor i utsatta livssituationer. För att stärka föreningslivet i vår kommun och

ge fler chansen till en god fritid så utökar vi kommunens föreningsbidrag med 7 mnkr. Dessa medel ska fördelas på nämndens olika bidrag till föreningar.

Civilsamhället är i sin tur en del av kultur- och fritidslivet i kommunen. Ett rikt kulturliv är viktigare än någonsin i tider av oro och påfrestningar. Att kulturskolan blir mer tillgänglig för barn i utsatta stadsdelar i Linköping är viktigt av uppenbara skäl, i det att Kulturskolan är en del av de tidiga insatserna. Även den mer traditionella kulturen, exempelvis kommunens konsthall och museer, är helt centrala i arbetet för att göra Linköpings kommun till en trygg och attraktiv plats, nu och i framtiden. På samma sätt är evenemangsverksamheten i Visit Linköpings regi än viktigare i de orostider vi nu lever i. En kommun som vänder sig bort från kulturen vänder sig också bort från framtiden.

Vi ser vikten av ett rikt kultur- och fritidsliv där föreningarna är ryggraden och där annan professionaliserad kultur, i form av museer, gallerier, orkestrar, teater med mera, har en viktig roll. Förhållandet mellan föreningslivets kulturarbete och den professionella kulturen har stora likheter med idrottsföreningarnas breddverksamhet i relation till elitidrotten. På samma sätt som elitidrotten sporrar och inspirerar breddidrott, är den professionella kulturen mycket viktig för att inspirera främst barn och unga till eget skapande.

Vi tror också att vi behöver en förstärkt ungdomsverksamhet i kommunal regi. Den behöver både utvecklas och göras tryggare. Säkerheten behöver förstärkas för att all verksamhet skall kunna hållas öppen som planerad. Verksamheten behöver också utvecklas med nya och bättre mötesplatser som bättre möter ungdomars förväntningar och som också bidrar till integration mellan stadsdelar. Därför förstärker vi ungdomsverksamheten med 7 mnkr. Vi hoppas också att en utvecklad ungdomsverksamhet än mer än idag samverkar med föreningslivet i vår kommun och fungerar som vidareförmedling till föreningslivets alla verksamheter.

En omsorg med valfrihet och trygg personal

Valfrihet när det gäller att välja var man ska bo på särskilt boende är viktigt av flera skäl. Det ger äldre människor möjlighet att fortsätta leva i det samhälle och det område de är bekanta med och där de kanske har byggt upp sociala nätverk under en längre tid.

Att flytta till ett särskilt boende innebär redan en stor omställning och förändring i livet. Genom att få möjlighet att bo kvar i samma område, oavsett om det är i tätorten eller på landsbygden, kan äldre människor behålla en känsla av kontinuitet, trygghet och således livskvalitet.

Om man inte vill ska man inte behöva byta ut sin omgivning, närområde och vänner när det väl blir dags att flytta särskilt boende. Därför kommer vi fortsätta att driva att fler boenden byggs och följa upp det budgetuppdrag som vi lade i vår förra budget om som bifölls av kommunfullmäktige.

Valfrihet att bo var man vill ska gälla även de som vill eller behöver bo i en gruppbostad. Tyvärr är kön till gruppbostad är lång, därför tillför vi medel för byggandet av nya gruppbostäder. Vi tillför medel för två nya gruppbostäder för 2025 och från 2027 och framåt tillför vi medel för ytterligare två gruppbostäder. Vi tillför även medel för att utveckla den dagliga verksamheten. 7 mnkr skall gå till att både förbättra utbudet och till att öka ersättningen med 5 kr i timmen, från dagens 15 kr i timmen till 20 kr i timmen.

Medarbetarna utgör vårdens och omsorgens ryggrad och är grunden till att upprätthålla kvalitet och tillgänglighet i vården. Idag råder brist på utbildad personal. Samtidigt som vården och omsorgen behöver rekrytera fler, krävs insatser för att få anställda att vilja vara kvar och för att kompetensutveckla den personal vi redan har. Behovet är oerhört stort av att vidareutbilda ett stort antal av de anställda från vårdbiträden till undersköterskor. Dessutom finns behov av språksatsningar för att förbättra många anställdas språkkompetens. Den satsning vi lägger på 30 mnkr i budgeten är främst på en höjd grundbemanning. Om man ser att det är svårt att rekrytera för hela summan

under 2025 så önskar vi att återstoden av medlen läggs på kompetensutveckling och språkutbildning.

Vi måste också ha trygg personal som har bra arbetsvillkor och lön, personal som trivs med kommunen som arbetsgivare och således bidrar till kontinuitet i vården. Arbetstider är en viktig fråga att ta tag i, dels bruket av så kallade delade turer som måste minska, dels användandet av icke fast anställd personal som även det behöver minska. Vi vill också arbeta vidare med teknikutveckling som kan utgöra stöd i verksamheten.

Decentraliserad demokrati med inflytande för fler

I en tid då vi nyss gått igenom en pandemi och där destabiliseringsverksamhet från främmande makt med flera också drabbar kommuner blir behovet extra tydligt att göra demokratin så robust som möjligt. Ett sätt att göra det är att underlätta för invånarna i Linköping att komma i kontakt med ansvariga politiker och förvaltningar. Noterbart i detta sammanhang är att Linköping jämfört med andra kommuner upplevs av medborgarna ha mindre bra nåbarhet till politik och förvaltningar än genomsnittet. Vi vill utveckla invånarnas möjligheter att kunna påverka den del av vardagen som styrs av politiska beslut. Vi vill också att de som hotar och hatar politiskt förtroendevalda och anställda ska mötas av rättsstatens tydligt kännbara påföljder inom de ramar lagstiftningen anger.

En klassisk målsättning för oss i Centerpartiet har varit att flytta ner politisk makt uppifrån och från centrum utåt i samhället. Under långa tider har detta projekt gått under benämningen decentralisering.

I Linköpings kommun finns idag "Geografiska utskott" vilka är sammansatta av politiskt förtroendevalda från kommunfullmäktige, och som täcker in hela kommunens geografiska yta, både tätort och landsbygd. I Stockholm stad, liksom i ett flertal andra kommuner över landet, finns istället stadsdelsnämnder eller liknande. Skillnaden mellan de två modellerna är att i Linköpings kommun har de geografiska utskotten inget ekonomiskt inflytande eller ansvar för de kommunala verksamheter som finns i området, medan nämndmodellen innebär att en del av den politiska makten över området ifråga ligger hos stadsdelsnämnden.

Vi vill att Linköpings kommun ska få geografiska nämnder, istället för utskott, och att dessa får utökad ekonomisk makt och ekonomiskt ansvar inom sina respektive geografiska områden. Detta för att flytta politiken och därmed inflytande närmare medborgarna. Frågor om parker, centrumanläggningar, grönområden, idrottsplatser, kollektivtrafik till och från området etc. hör till de frågor en geografisk nämnd skulle kunna ha stort inflytande över.

Ett första steg i att nå våra mål om geografiska nämnder har varit att införa medborgarbudgetar i de geografiska utskotten. Detta är nu verklighet tack vare Centerpartiet. Tyvärr har resurserna för de geografiska utskotten varit alldeles för små för att kunna få en adekvat verksamhet. Därför vill vi nu tillföra 1 mnkr för att få ytterligare en tjänsteperson på heltid som stöd till utskotten. Antalet möten för utskotten utökas också från dagens 2 möten per år till 4–6 möten per år. Vi tillför även medel i budgetplanen för en succesiv utökning av medborgarbudgeterna.

Näringsliv och ekonomi

I Linköping föds hela tiden nya företag. Dessutom utvecklas hela tiden företag i Linköping. Tillsammans skapar de stora värden till stor glädje och nytta för Linköpings invånare.

Ett stort hinder för utvecklingen inom många av dessa företag är att få lån i bank för att investera och växa. Alla bankkoncerner, med undantag för en bank, som är närvarande i Linköping är tvungna att skicka alla kreditansökningar som är större än några miljoner till

huvudkontor i Stockholm för godkännande. Detta bromsar innovationskraften och utvecklingen av det lokala näringslivet i Linköping. Därför föreslår vi att ett uppdrag ges till kommunen att i samverkan med fler aktörer utreda förutsättningarna för en lokal eller regional investeringsbank.

De ekonomiska tiderna är osäkra och ekonomin är ansträngd. Trots det kan Linköpings kommun göra viktiga satsningar utan att vi ser behov av en förändrad skattesats. Däremot finns ett behov av att gå igenom verksamheter och se var man kan göra effektiviseringar eller om verksamheter bäst drivs på annat sätt.

Vi ser dock att olika former av effektiviseringsåtgärder och krav på ekonomisk åtstramning inom kommunens nämnder och förvaltningar genom åren inte gett den effekt som önskats. Det har medfört att viktiga satsningar inte kunnat genomföras. Därför tror vi att det kan behövas ordentliga genomlysningar av nämnders verksamheter för att identifiera om ekonomiska medel används på bästa sätt och på det sätt som politiken menar. Vi vill att denna genomlysning först skall göras inom kommunens största nämnd och inom den nämnd som uppvisar det största underskottet. Vi tror att det genom en ordentlig genomlysning av verksamheterna och förvaltningarna inom barn- och ungdomsnämnden samt social- och omsorgsnämnden kan gå att finna orsaker till höga kostnader och på så sätt frigöra medel till de verksamheter inom nämnderna som behöver förstärkning.

Strategiska uppdrag

Centerpartiet vill ge följande strategiska uppdrag till kommunens nämnder

1. att kommunstyrelsen i samarbete med social- och omsorgsnämnden och barn- och ungdomsnämnden får i uppdrag att utreda hur arbetet med tidiga och förebyggande insatser kan förbättras och komma med förslag till åtgärder som höjer tempot i omställningen till detta arbetssätt.
2. att kultur- och fritidsnämnden ges uppdraget att tillsammans med museers ägare och styrelser utreda hur samverkan mellan museerna i Linköping kan förstärkas och utvecklas.
3. att kultur- och fritidsnämnden ges uppdraget att utreda hur konsthallsverksamheten ska utvecklas och förstärkas.
4. att samhällsbyggnadsnämnden får uppdraget att utreda fler cykelvägar, främst från de mindre orterna i kommunen in till centrala Linköping.
5. att samhällsbyggnadsnämnden får uppdraget att utreda solcellsinstallationer över parkeringsplatser, cykelvägar och kommunalt ägda byggnader.
6. att samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att ta fram ett grön- och blåstrukturprogram för Linköpings kommun.
7. att samhällsbyggnadsnämnden får ett uppdrag att tillse att LOD-tekniken med biologisk rening av dagvatten införs i alla nya bostadsområden som planeras.
8. att samtliga nämnder får uppdraget att utreda möjligheterna att minska och optimera sin elförbrukning och genomföra effektiviseringar i elförbrukningen utifrån dessa analyser.
9. att samhällsbyggnadsnämnden får uppdraget att utreda om införandet av miljözoner kan bidra till att nå våra miljö- och klimatmål samt vilka miljözoner som kan vara aktuella och på vilka platser i kommunen.
10. att samhällsbyggnadsnämnden får uppdraget att utreda hur restidskvoten inom tätorten kan kortas till max 2,0 gällande kollektivtrafik och max 1,5 gällande cykel.
11. att barn- och ungdomsnämnden samt social- och omsorgsnämnden får uppdraget att genomlysna sin egen verksamhet i syfte att säkerställa god ekonomisk hushållning och att alla medel går till att uppfylla politiska mål.
12. att kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med fler aktörer utreda förutsättningarna för en lokal eller regional investeringsbank.
13. att barn- och ungdomsnämnden får i uppdrag att utreda förutsättningarna och kostnaderna för att erbjuda alla barn i lågstadieålder en plats på fritidshem.
14. att samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att ta ett samlat grepp kring cykelfrågorna och uppföra en cykelplan för Linköpings kommun.

Centerpartiets budget för 2025 med plan för 2026–2030

Genom denna budget tar Centerpartiet ansvar i en ekonomiskt ansträngd tid. Vi tar ansvar genom att lägga en budget som inte innebär besparingar på kärnverksamheten utan istället ser till att de centrala förvaltningarna effektiviseras. Budgeten innehåller fullt finansierade satsningar på kommunens kärnverksamheter samt satsningar som är viktiga för sammanhållningen och tryggheten i vår kommun på sikt.

De främsta prioriteringarna för Centerpartiet är

- Geografiska utskott, 1 mnkr
- Upphandling idéburen sektor (Lotsen och Re-Aktiva), 5 mnkr (10 mnkr från 2026)
- Daglig verksamhet (ökad ersättning och mer verksamhet), 7 mnkr
- Fler kompetenser inom skolan, 25 mnkr
- Landsbygdsersättning till förskolor, skolor och fritidshem, 5 mnkr
- Ökade föreningsbidrag inom kultur- och fritidsnämnden, 7 mnkr
- Utvecklad ungdomsverksamhet, 7 mnkr
- Utveckling och utbyggnad av nära socialtjänst, 10,5 mnkr
- Införande av klimatanslag, 2 mnkr
- Höjd grundbemanning inom äldreomsorgen, 30 mnkr

Resultaträkning för budget 2025 med plan för 2026–2030

	Bokslut 2023	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Verksamhetens intäkter	2 048	1 950	1 970	2 000	2 030	2 060	2 090	2 110
Verksamhetens kostnader	-12 407	-12 693	-13 098	-13 552	-13 966	-14 382	-14 834	-15 303
Jämförelsestörande poster exploatering	76	78	78	78	78	78	78	78
Avskrivningar	-277	-315	-320	-325	-330	-330	-330	-330
Verksamhetens nettokostnader	-10 560	-10 980	-11 370	-11 799	-12 189	-12 573	-12 996	-13 444
Skatteintäkter	8 853	8 955	9 378	9 786	10 196	10 661	11 062	11 529
Generella statsbidrag och utjämning	1 113	1 346	1 246	1 240	1 252	1 240	1 225	1 227
Kommunal fastighetsavgift	310	314	337	340	343	346	349	352
Summa skatteintäkter och utjämning	10 276	10 615	10 962	11 367	11 791	12 248	12 637	13 108
Verksamhetens resultat	-284	-365	-408	-432	-398	-325	-359	-336
Finansiella intäkter	1 064	671	851	827	841	856	868	877
Finansiella kostnader	-213	-306	-398	-365	-393	-425	-448	-471
Jämförelsestörande finansiella poster	-197	0	0	0	0	0	0	0
Finansnetto	654	365	453	462	448	431	420	406
Resultat efter finansiella poster	370	0	45	30	51	106	61	70
lanspråktagande av resultatutjämningsreserv (RUR)	0	0	0	0	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	370	0	45	30	51	106	61	70

Centerpartiets förslag till budgetramar

	Budget 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Kommunfullmäktige	17	18	18	19	18	18	18
Kommunrevisionen	6	6	6	7	6	6	6
Kommunstyrelsen	667	730	748	731	714	710	710
Valnämnden	5	1	6	1	1	6	6
Vård- och äldreomsorgsnämnden	1 810	1 945	2 031	2 094	2 160	2 224	2 286
Social- och omsorgsnämnden	1 801	1 897	1 907	1 916	1 913	1 913	1 913
Arbetsmarknadsnämnden	643	671	674	674	674	674	674
Överförmyndarnämnden	19	21	21	21	21	21	21
Barn- och ungdomsnämnden	3 906	4 035	4 017	3 989	3 954	3 925	3 904
Bildningsnämnden	884	932	951	954	958	957	956
Kultur- och fritidsnämnden	463	500	502	506	505	502	502
Bygg- och miljönämnden	71	79	79	79	79	79	79
Samhällsbyggnadsnämnden	583	616	641	656	675	697	722
Exploatering	-78	-78	-78	-78	-78	-78	-78
Nämndernas nettoramor	10 797	11 368	11 523	11 568	11 600	11 653	11 718
Pensioner, exkl finansiella poster	266	101	101	101	101	101	101
Intern finansiering	-84	-104	171	513	868	1 237	1 621
Verksamhetens nettokostnader	10 980	11 365	11 794	12 182	12 568	12 991	13 440

Förändringar av nämndernas budgetramar.

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Förstärkt IT-säkerhet	12	10	10	10	10	10
Medlemsbidrag RTÖG	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Ostlänken plankostnader	25,6	36,8	22,5	5,5		
LINGIS	2	2	2	2	2	2
Klimatanslag	2	2	2	2	2	2
Summa kommunstyrelsen	42,4	51,6	37,3	20,3	14,8	14,8
Geografiska utskott	1	1	1	1	1	1
Partistöd	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Summa kommunfullmäktige	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Rekrytering av ställföreträdare	1	1	1	1	1	1
Summa överförmyndarnämnden	1	1	1	1	1	1
Höjd grundbemanning	30	30	30	30	30	30
Summa vård- och äldreomsorgsnämnden	30	30	30	30	30	30
HVB barn och unga	4,5	5	3			
Brottsförebyggande arbete bland ungdomar	20	20	20	20	20	20
Upphandling idéburen sektor (bl.a. Lotsen och Re-Aktiva)	5	10	10	10	10	10
Nya gruppboistäder	13,5	13,5	27	27	27	27
Daglig verksamhet (mer verksamhet och höjd ersättning)	7	7	7	7	7	7
Utbyggnad och utveckling av nära socialtjänst	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5	10,5
Summa social- och omsorgsnämnd	60,5	66	77,5	74,5	74,5	74,5
Bättre språkutveckling, förskola	2	2	2	2	2	2
Bemanning förskola	35	35	35	35	35	35
Bättre stöd till elever med särskilda behov	15	15	15	15	15	15
Landsbygdsersättning (förskola, skola, fritidshem)	5	5	5	5	5	5
Fler kompetenser i skolan	20	20	20	20	20	20
Summa barn och ungdomsnämnden	78	78	78	78	78	78
Särskilt stöd till elever	5	5	5	5	5	5
Fler kompetenser i skolan	5	5	5	5	5	5
Summa bildningsnämnden	10	10	10	10	10	10
Bostadsanpassningsbidrag	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Förstärkning LOS-arbete	1	1	1	1	1	1
Summa bygg- och miljönämnden	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Satsning på yrkesutbildningar och SFI	7	7	7	7	7	7
Fler handledare	3	3	3	3	3	3
Summa arbetsmarknadsnämnden	10	10	10	10	10	10
Medborgarbudget	1,5	3	4,5	5	5	5
Ostlänken	2,8	2,8	3,5	4	4,2	4,2
Färdtjänst	10	10	10	10	10	10
Teknisk justering Ullevileden	-15					
Driftkostnader tillkommande ytor	2,5	3,9	5,3	6,7	8,2	9,6
Kapitalkostnader ökade investeringsvolymmer	8	17	31	47	67	90
Enskilda vägar	1	1	1	1	1	1
Summa samhällsbyggnadsnämnden	10,8	21,9	37,3	54,7	76,2	100,6
Ungdomsverksamhet	7	7	7	7	7	7
Föreningsbidrag	7	7	7	7	7	7
Summa kultur- och fritidsnämnden	14	14	14	14	14	14
Summa politiska beslut och avtal	261	282	294	298	310	332

Kommunstyrelsen	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Vård- och äldreomsorgsnämnden	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Social- och omsorgsnämnden	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Arbetsmarknadsnämnden	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Barn- och ungdomsnämnden	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
Bildningsnämnden	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Kultur- och fritidsnämnden	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Bygg- och miljönämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Samhällsbyggnadsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för hyressänkning från Lejonfastigheter från 2024, som hanteras som ökad utdelning från 2025	5	5	5	5	5	5
Summa förändrade ramar	266	286	299	302	315	337

Centerpartiet

LINKÖPING